
Szczerba, st. 18, gm. Nowinka, woj. suwalskie, AZP 21-85/38

Informator Archeologiczny : badania 32, 14-15

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanowisko leży w obrębie Pojezierza Litewskiego, w mezoregionie Równiny Augustowskiej wg podziału J. Kondrackiego. Położone jest w dolinie rzeki Blizny na jej południowym brzegu i zajmuje obecnie najniższe położone fragmenty terasy nadzalewowej. Od zachodu i północy ograniczone jest zatorfioną doliną rzeki, obecnie porośniętą łąkami. Eksplorację prowadzono warstwami naturalnymi dzielonymi na warstwy mechaniczne (10-cio centymetrowe). Otwarto pięć wykopów sondażowych. Stratygrafia wykopu III przedstawia się następująco:

1. humus - torf o barwie szarej, ze słabo rozłożonymi substancjami organicznymi (od czwartego metra silnie sprasowany torf brunatnej barwy)
2. torf lekko spiaszczony, silnie rozłożone substancje organiczne o barwie czarno-brunatnej
3. piasek różnoziarnisty o barwie brunatno-rudej o strukturze plamistej, wmycia węgla i torfu z warstw leżących powyżej
- 3a. piasek różnoziarnisty rozmyty, duża zawartość węglanu wapnia (CaCO_3) i substancji ilastych oraz silnie rozłożone substancje organiczne, barwy szarej, z węgielkami drzewnymi
4. warstwa spalenizny, piasek kwarcowy drobnoziarnisty z zawartością spalenizny i substancji organicznych (być może to samo co warstwa 3a, tylko, że w wodzie)
5. młody torf o barwie brunatnej, słabo rozłożone substancje organiczne (duże kawałki drewna)
6. gytia
7. piasek akumulacji jeziornej

Zabytki zalegały od 2 do 5 warstwę naturalną, tj. od 20 –90 cm od powierzchni wykopów. Zarejestrowano obiekt 1/98 - plamę piasku kwarcowego zawartością węgla i substancji organicznych, o wymiarach 0,5 x 0,6 m. Wyraźnie kontynuowała się w kierunku południowym.

Ogółem pozyskano 907 zabytków krzemiennych, 4 fragmenty ceramiki, 2 fragmenty żużla (z tego przeważająca większość pochodzi z wykopów III i V). Zabytki krzemienne w większości pokryte są patyną bagienną. Wśród nich dominują odpadki produkcyjne. Są to głównie: odlupki, wiórwoodlupki, wióry, ich fragmenty, świeżaki, odnawiaki, wierzchniki i łuski. Rdzenie (9 sztuk): dwupiętowe -4, o zmienionej orientacji -2, szczątkowe -2, fragm. rdzenia -1. Narzędzia: skrobacz-2, drapacz-1, rylec klinowy -1. Występują także łuszczenie (7 sztuk); ich obecność może sugerować istnienie tej pracowni także w mezolicie/wczesnej epoce brązu.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Suwałkach.

Badania będą kontynuowane.

SZCZEBRA, st. 18, gm. Nowinka, woj. suwalskie, AZP 21-85/38

- obozowisko (późny paleolit)
- ślady osadnictwa z późnego średniowiecza / okresu nowożytnego

Sondażowe badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. mgr. Jerzego Siemaszko, Anetę Ejdlis, Piotra Szejnoga (Muzeum Okręgowe w Suwałkach). Finansowane przez Muzeum Okręgowe w Suwałkach. Przebadano powierzchnię 13 m².

Stanowisko leży w obrębie Pojezierza Litewskiego, w mezoregionie Równiny Augustowskiej wg J. Kondrackiego. Położone jest 300 metrów na północny zachód od stan. 17. Zajmuje najniższe partie stoku doliny rzeki Blizny. Od południa ograniczone jest nasypem drogi Suwałki - Augustów, od wschodu i zachodu zabudowaniami gospodarczymi. Od strony północnej łagodnym stokiem opada ku zatorfionemu dnu doliny. Obecnie rosną tam łąki. Stanowisko zostało podzielone na sektory od A do F. Badania prowadzono w sektorze D. Eksplorację prowadzono warstwami naturalnymi, dzieląc je pomocniczo na warstwy mechaniczne (10-centymetrowe). Otwarto jeden wykop sondażowy. Stratygrafia przedstawia się następująco:

1. humus
2. gytia
3. glina ze słabo rozłożonymi substancjami organicznymi o barwie beżowej
4. piasek rudo-brunatny drobno- i średnioziarnisty o strukturze plamistej, ze spalenizną
5. warstwa spalenizny(?) z zawartością węgla drzewnych

6. piasek kwarcowy drobno- i średnioziarnisty o strukturze plamistej akumulacji jeziornej barwy popielatej
7. piasek różnoziarnisty z zawartością węgla drzewnych akumulacji jeziornej barwy rudo-beżowej
8. piasek drobnoziarnisty akumulacji jeziornej barwy jasnożółtej
9. piasek drobno- i średnioziarnisty, pochodzący z przemieszania warstw barwy brunatnej

Warstwa spalenizny na metrach 8-10, czyli w kierunku północnym zwiększała swą miąższość. Niestety kontynuacja badań staje się utrudniona ze względu na zalewającą wykop wodę. Zarejestrowano dwa obiekty przestrzenne - obiekt 1/98 – w-wa spalenizny z zabytkami krzemiennymi (tylczak), ceramiką i drewnem oraz obiekt 2/98 - duże fragmenty drewna (także deski) ułożone w torfie spiaszczonym i gytii.

Ogółem pozyskano 202 zabytki krzemienne, 84 fragmenty ceramiki, 10 fragmentów kości i 3 fragmenty żużla. Z zabytków krzemiennych przeważają: odłupki, łuski, wióry. Rdzenie: 4 dwupiętowe. Z narzędzi wystąpił tylko tylczak.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Suwałkach.

Badania nie będą kontynuowane.

SZCZEBRA, st. 40, gm. Nowinka, woj. suwalskie, AZP 21-85/6

- pracownia przykopalniana (późny paleolit)
- ślad osadnictwa z późnego średniowiecza/ okresu nowożytnego
- huta żelaza z późnego średniowiecza/ okresu nowożytnego

Sondażowe badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. mgr. Jerzego Siemaszko, Anetę Ejdulis, Piotra Szejnoga (Muzeum Okręgowe w Suwałkach). Finansowane przez Muzeum Okręgowe w Suwałkach. Przebadano powierzchnię 17 m².

Stanowisko leży w obrębie Pojezierza Litewskiego, w mezoregionie Równiny Augustowskiej wg podziału J. Kondrackiego. Położone jest w dolinie rzeki Blizny na jej południowym brzegu, obecnie na terasie nadzalewowej. Stanowisko odkryto podczas badań sondażowych w 1998 r. Otwarto 4 wykopy sondażowe. Eksplorację prowadzono warstwami naturalnymi dzieląc je pomocniczo na warstwy mechaniczne (10-centymetrowe).

Profil:

1. humus z soczewkami gytii
2. spiaszczony torf o barwie czarnobrunatnej z soczewką jasnożółtego piasku drobnoziarnistego
3. ciemnoszary średnioziarnisty piasek z rudymi plamami
4. ciemnożółty piasek średnioziarnisty
5. jasnożółty piasek drobnoziarnisty
6. rudo-brązowy piasek średnioziarnisty z domieszką gliny
7. popielaty piasek drobnoziarnisty z węglanem wapnia
8. szarozielonej barwy gytia z rudymi wtrąceniami

Zabytki znaleziono tylko w wykopie II i III. Zalegały na głębokości do 0,6 m od powierzchni wykopów.

Ogółem pozyskano 426 zabytków krzemiennych, 5 fragmentów ceramiki, 33 fragmenty żużla. Zabytki krzemienne pokryte są patyną bagienną. Wśród materiałów krzemiennych dominowały: odłupki, wióroodłupki i okrucy, a także odpadki z zaprawy rdzeni: świeżaki, wierzchniki, odnawiaki oraz rdzenie: dwupiętowe – 2 sztuki. Z narzędzi – tylko 1 drapacz.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Suwałkach.

Badania nie będą kontynuowane.